

Preu: 10 cèntims

Política i pòlvora

Aquesta campanya de «certs elements»—havem quedat que s'ha de dir així —contra En La Cierva, vé a ésser una barreja de política i pòlvora. Els tals elements i el ministre de la Guerra, després d'un llarg idili, han renyit. I ara donen al veïnat l'espectacle d'una baralla amb crits i escàndol.

Tant el ministre com els altres tenen un geni com la pòlvora, i en el xoc hi ha perills d'explosió. Corren veus pessimistes, i s'anuncien successos sensacionals.

No sentim cap simpatia pel ministre de la Guerra. Es possible que hagi comès errors o disbarats. Probablement hi ha raó d'acusar-lo de procediments dictatorials. Però casos iguals i semblants han passat i passen en altres rams de l'administració espanyola. ¿Es pot admetre que siguin només «certs elements» els que tinguin el dret d'alçar-se davant d'un Govern i d'un ministre i d'imposar la pròpia voluntat?

Qui més dret i més raó té per a protestar és el poble. Aquest és víctima de tots plegats. I si algun dia el poble pren una actitud enèrgica, els mateixos que ara protesten es posen al costat del poder constituït.

La política espanyola és una cosa desgavellada. Però no creiem que la millor manera d'apariar-la consisteixi en fer una barreja de política i pòlvora. Això d'Espanya, amb pòlvora resulta pitjor.

La fallida d'un prestigi

Les classes conservadores, totes les classes, tenien una gran fe en la voluntat organitzadora d'En La Cierva, recordant el seu pas pel ministeri de la Governació, on va voler fer de ministre a lo Carles III. Articulà el servei sanitari, volgué reformar les costums, reorganitzà la policia, i aquest afany vertebrador se convertí en creència ferma de que dins d'En La Cierva existia un home de solidesa mental i d'energia constructiva.

En circumstàncies greuíssimes reb el nomenament de ministre de la Guerra. Anava a sorgir un Carnot, organitzador de la revenja. Passaren els mesos, oferint-se la nació al sacrifici, i En La Cierva, autoritat esperada, autoritat reconeguda, no va encertar a canalitzar la riuada espanyola vers Melilla. I és que ja no's tractava d'una acció elemental com una reorganització policíaca, ni de la compra d'estufes desinfectants, sinó de l'aplicació d'una intel·ligència coordinadora a una multitud, a un exèrcit. Naturalment, el senyor La Cierva no ha conseguit imposar ni aquella interior satisfacció de que parlen les ordenances, i té en els tècnics militars els seus principals adversaris.

La Correspondencia Militar, que diuen és orgue de les Juntes, l'ataca. Els cronistes de guerra, l'ataquen. El general Weyler, quefe de l'Estat Major Central, dimiteix per disconformitat amb En La Cierva. Què li resta, doncs? S'ignora. Però En La Cierva segueix essent ministre de la Guerra, i fa més, intenta més: produir en la qüestió de Tànger una franca posició d'hostilitat envers França.

Han contat els directors de diaris madrilenys, que acompanyaren per Melilla a En La Cierva, que un dels episodis del viatge havia d'ésser la venda a Tànger. Comprengui's la força de l'episodi. El ministre de la Guerra d'Espanya desembarcant a Tànger acompanyat dels representants de tots els grans diaris madrilenys. Igual, igual que l'emperador Guillem, quan se presentà davant de Tànger, per a advertir a França que sense ell no's podia fer cap política marroquí. Sortosament, el viatge a Tànger va ésser sospés. Però si en lloc d'ésser el d'Espanya, hagués desembarcat a Tànger el ministre de la Guerra francès, seguit dels directors de diaris parisencs, no s'hauria cridat per aquí, suposant una estratagema i fins una provocació?

Desorganitzador, desarticulador i fins provocador de delicades situacions internacionals frustrades, En La Cierva és un prestigi que devalla. En Cambó, que en tot lo que no siguin diners ha procedit com un home d'esquerra, de temperament d'esquerra, s'aferma com organitzador. En la lluita—lluita que a nosaltres no'ns interessa—entre l'home d'organització de Castella i el de Catalunya, triomfa el de Catalunya. Mal per mal, preferim En Cambó a En La Cierva.

PARADOX

Ells tiren, mentrestant

L'entrada d'En Cambó al ministeri Maura semblava que havia de tenir, pel que fa al catalanisme de la «Lliga», el caràcter d'un armistici. Cadascú conservava les seves posicions. Era de creure que, mentre el capitost regionalista fos al ministeri, ni la «Lliga» tiraria contra el Govern, ni el Govern tiraria contra Catalunya.

Per a l'establiment d'aquest armistici no calien pactes concrets i explícits. Havia de nàixer d'un pacte tàcit, fill de la coneixença de les realitats catalanes i madrilenyes, fundat en el sentit comú. Una campanya estrident — diguem-ho així—de la «Lliga» resultaria incompatible amb la permanència d'En Cambó dins el Govern. Però a Madrid haurien de compendre que, en compensació, no poden adoptar disposicions desfavorables als ideals i als interessos de Catalunya mentre En Cambó sigui ministre. Ja és prou dolorós que la presència d'En Cambó al Govern no serveixi per a obtenir algunes concessions de les més necessàries i més justes. Però, al menys, que no empitjorin la situació actual.

Doncs això que a Madrid haurien de compendre, no ho comprenen pas. No solament es resisteixen a satisfaccions tan menudes i a disposicions tan lògiques com el cedir a la Mancomunitat el servei telefònic urbà de Barcelona, per a unir-lo a la gran xarxa de telèfons que amb excel·lent èxit ha establert l'organisme català, sinó que en altres qüestions adopten disposicions de marcat caràcter centralista, com el nou reglament del Notariat i la creació de brigades sanitàries provincials.

Això no va, companys. No va, ni des del punt de mira del regionalisme oportunista. Aqueix armistici és unilateral. Aquí s'han descarregat les armes, i mentrestant des de Madrid i del Govern estant tiren contra Catalunya. Això no val!

FULMEN

Teló enlaire

Hem entrat a l'any 22 amb la mateixa curiositat del que pren seient a un teatre i veu obrir-se la cortina per a donar lloc a la representació d'una obra interessant.

Per desgràcia tindrem d'ésser actors, o al menys comparses, en la major part de les escenes que durant l'obra tindran lloc. No podrem defugir l'imposició de rascar-nos la butxaca quan hagin de saldar-se els erros d'una mala administració. No podrem ni voldrem sostreure'ns al deure de defençar a Catalunya quan sigui grollerament tractada pel centralisme xorc que no sap apendre lliçons de història. Complirem amb gust l'obligació de defensar la Llibertat, quan l'amenacin la dictadura d'un sabre o la pinxeria d'una pistola. I malgrat aquesta intervenció activa que les circumstàncies segurament ens imposaran, avui com avui els greus problemes plantejats en aquest començament d'any, no'ns despertaran altra cosa que una curiositat semblant a la d'un espectador de teatre.

Veurem si l'any encetat resol la qüestió del Marroc. Nosaltres creiem que l'única cosa que veurem sol·lucionada serà el dolorós incident començat en juliol de l'any passat. Vindrà la pau aparent i com que seguiran els desacerts i les imposicions de *la fatalitat*, cada deu o dotze anys veurem reproduïts els daltabaixos de 1909 i de 1921.

Amb la qüestió social també hi té una tasca difícil aquest 1922. Tancar-la amb pany i clau, no és resoldre-la. Si la meitat de l'energia i de la intel·ligència i dels diners que s'esmercen en reprimir, fossin gastats en prevenir, no pendrien les qüestions socials el caràcter agudíssim que tenen avui, per culpa de tots.

Les qüestions econòmiques portaran també molts mals de cap. Cada nació voldria per a ella sola totes les facilitats per a l'exportació dels seus productes i totes les trabes per a la importació de les manufactures que poguessin danyar a les seves indústries. D'aquí les lluites aranzelàries, que són les més rencunioses perquè afecten a la butxaca.

L'any finit ens ha deixat una sombra de pessimisme que ens fa assistir amb certa indiferència, al descapdellament de l'any futur. Estaríem molt contents si un aconteixement qualsevol, d'aquests no previstos de que està tan plena la història d'Espanya, ens tragués de la nostra passivitat i portés un raig d'esperança als nostres cors lliberals i catalans.

JEPH DE JESPUS

ESPANYA ALS REIS

Fa prop de dos mil anys que'm porteu coses,
oh, reis de la llegenda ultra cristiana;
em vareu dur guerrers i capitostos,
em vareu dû invasions a tota sava,
em vareu dû un Colón, un sant ofici
amb un Pere d'Arbués i un Torquemada.
Em vareu dû una Amèrica infantina,
prenent-me-la després les males manyes
de quatre descastats d'urpes amb punta,
deixant-hi un rosegall de ràbies santes...
Em vareu portar homes neguitosos
per a l'implantament de lleis humanes,
dispostos a entregar-se al sacrifici
abans que recular. Reietons barbres,
esclaus de les malures més cotxines,
fidels a un despotisme negre i cafre,
m'heu dut un Pi i Margall en la política,
un Prim en la carrera de les armes,
el manco de Lepant en nostres lletres,
en la filosofia m'heu dut Balmes...
El testament d'aqueixos, com brilleja
entre els fulls d'or històrics de la Pàtria
sense trobar esment en els pits xorques
dels meus homes d'altura que s'afarten
i neguen al seu Mestre,
no tres cops com Sant Pere, mil vegades! ..
Porteu-me un home sol, el necessito,
o em moro entre un eixam de malhaurances,
de lleis que semblen bones, prejudicis,
sangoneres, impostos i miracles.

J. COSTA I POMÉS

31 desembre 1921

El pobre any 21 està finant. S'allunya com un vell, i la gent el despedeix amb crits i avalots, insensible als dols que ha portat, i al seu al finar.

Però el seu acabament és adéu de viatger, no callar de mort. Nosaltres havem viscut amb ell deixant-lo en el record del passat, fent un més en la pila d'anys de la vida.

Se'n va quan el temps és fret i trist, ocàs sols aparent, perquè el sol allarga el seu curs, amb contrast amb l'hivern naixent, el dia s'allarga.

El dia!... La vida!... No fa aquell com aquesta. El temps és mascle, que llença forces i les roba. La vida, femella, es consumeix a sí mateixa, però feconda, dóna fruit.

El jove any entra vestit de fret, més nimbat del calor d'espera en els cors. Entra sense recel, anunciat per dotze batallades.

L'any nou ha nascut. Visca l'any nou!

A grans mals...

Tot l'o gull satànic i tota la falsa poixança d'En La Cierva s'ha extingit en un obrir i tancar els ulls, talment com si la fatxendaria insoportable de que's vantava, sigués un foc d'encenalls.

Les valentonades, el mirar de reull, la seva vanitat mai satisfeta, s'han tornat aiguapoll. La trompada ha sigut tan violenta, que l'extremaunció no hi ha arribat a temps. El tret, disparat pels mateixos que pretenia afalagar, l'ha ferit en ple carpó.

Parlant de la desgràcia d'En La Cierva, ha corregut aquests dies pels diaris una frase, no per despectiva, menys encertada, que pintava admirablement la situació especialíssima creada al lloctinent d'En Maura. S'atribueix a una personalitat amb dret a opinar en l'afer origen de la *debâcle*. Com si diguessim, a un dels innombrables confrares que tenen candela en l'enterrament.

Segons la personalitat de referència, ha passat an En La Cierva lo dels nois qne juguen amb armes. Aficionat a l'art de la guerra, es faixà el xarrasco i, poc expert a portar-lo, s'ha entrebancat. En La Cierva acaba de marcar una esse, per a donar una ensopegada. No li manca sinó caure i xafar-se els nassos.

Així s'ha expressat un dels censors d'En La Cierva, qual sórt és de mal predir per a l'hora en que sortiran aquestes ratlles. Lo probable, per a no dir lo segur, és que capolat políticament, befat pels militars, escarnit pels civils, s'hagi vist precisat a recloure's a casa seva, on podrà entregar-se a considerar lo mudable i lo efímer de les glòries terrenals.

Un poble que no sigués el nostre, treuria del cas La Cierva sanitoses ensenyances. Enfront de la mera ventura ocorreguda al ministre, compendrien els governants la necessitat d'actuar d'acord amb l'opinió del país, única que en presentar-se circumstàncies per l'istil de les que rodegen an En La Cierva, pot ajudar a sortejar certa mena de compromisos.

Lo passat, no servirà aquí de res. Víctima dels seus erros, de la seva tossuderia, caurà En La Cierva, al que un cop a terra, retiraran amb el peu els mateixos que hores abans el posaven per damunt dels núvols. Els que, veient-lo en desgràcia, fugiran de prop seu com d'una mala cosa. D'entre aquests, o d'entre uns altres, eixirà el nou desatentat en disposició d'ocupar el lloc vacant.

An En La Cierva—malhaurat—no li haurá servit de res el seu intent de reconciliació amb la premsa de Madrid, que sempre havia tractat a baqueta.

Al lloc on els militars li han aplicat el peu, farà santament el cacic de Mula, posant-s'hi un cataplasma de diaris.

Veurem si així es cura.

L'any nou

FILOSOFIA BARATA

De l'any nou i de tots els anys sabem on tenen el cap, al primer de gener, i els peus, al 31 de desembre, i el cor té el siti més indicat, per manament del nostre optimisme, en el mes de maig, encara que el mal fet el col·loca, no poques vegades, en el mes de març, rampellut i poca-solta.

Perxò els anys resulten tan estrafets, tan dignes de les generals malediccions.

L'estòmec de l'any, a judicar per l'experiència, mare de tota ciència, deu residir en l'època més pletòrica de Festes Majors, en el sí del mes d'agost, en quin dia 15 se'n celebren a la nostra terra una bona quarentena.

El sexe deu correspondre a la Pasqua Florida, doncs ens en parla amb pregona eloqüència la mona tradicional.

L'any té passions. Quan el llampec encén les fesomies del núvol menaçant, a punt de matxucar collites, exterioritza ses rabioles internes, el mateix que riu en estirar-se, magne, sobre els núvols destriats, cama cia, cama allà de les properes muntanyes, l'arc de Sant Martí.

I el març, què representa sinó un estat d'ubriaguesa amb les seves ventades i canvis de temperatura, ubriaguesa que fina després d'un fart de dormir sobre els matalaços frescals d'abril?

Val a dir que el cos de l'any, tan mortal com nosaltres perdonem, pateix d'una pila d'alternatives desagradables, que anem a detallar al volar de la ploma.

¿Què és la Quaresma sinó una espècie de malaltia gripal que se'l sotmet a una dieta de set setmanes?

I la boira, què és sinó un mal de cap, més o menys espes, de l'any?

¿I les fires, què són sinó rampellades de mal de ventre, acabant-se entre un concert de trompetes, i una escampadissa de paperets i closques de cacauet i avellana?

Quan trona, qui no dirà que l'any pateix dispèpsia?

Cada vegada que plou, l'any plora. Lo que no se sap és si plora d'alegria o de pesar, doncs no sempre sorgeix a la part contrària del Sol, l'arc de Sant Martí, espècie de somrís d'infant amb els ulls llagrimosos.

Cas precís i eloqüent és el de l'advent, exacte paròdia d'un excés d'ofec de l'any, posat a la raó si es considera la seva senectut.

L'any pobre, desvalgut, xacrós i curt d'ermilla, es prepara a morir. Obre tant com pot la gorja, pel pas difícil de l'aire apressurat, que els pulmons irregularitzen d'una manera soberanament impietosa.

J. COSTA I POMÉS

DIFERÈNCIES

Pero cal pensar que no perquè un individu sigui orb té de regnar sempre la fosca. Recollim aquestes paraules per nosaltres dites, ja que elles sintetitzen la mena de parèntesi que havem anat deixant al tractar les diferentes qüestions que ens han ocupat.

Nosaltres, de la millor manera que hem sapigut, havem demostrat que no cal tan sols refiar-se de la—diem-ne—superior ciència per a orientar nostres petjades vers a una evolució sociològica que permeti aprofitar a molts d'aquells elements que avui no se'ls reconeix ni la més mínima importància, sinó que cal també tindre en compte i refiar-se bon xic d'aquella ciència que sense cap rebós anomenen inferior, quan en realitat és la primera, i ens fa creure això la deducció de que, si de ço que anomenen *cos* no és res més que un agrupament de cossos, temin que és una conseqüència de la existència d'aquests al igual que un fet mai és *un fet* sinó una conseqüència de diferents fets, creiem que quedarà entès que la visió social de la vida no és una manifestació il·lada de tot, sinó que serà un agrupament de diferentes manifestacions.

Ara bé. Sempre que tractem del millorament, així individual com col·lectiu del ser, ens trobem davant la trava, moltes vegades, talment insuperable de la desigualtat de condicions psicològiques. De totes maneres farem constar que ja oportunament establirem la diferenciació que anomenàrem atuició natural i antinatural, fent avinent, com així és, que la primera té totes les causes en la interioritat del individu, mentre que la segona les té totalment externes.

Del segon cas n'hem parlat repetidament, ço que no cal doncs fer aquí. Ens caldrà tan sols refermar el nostre criteri de que, la seva existència és la prova més palesa del ínfim grau d'intel·lectualitat en que ens trobem.

Del primer és del qual hem d'ocuparnos, si no per altra cosa, per haver ell estat deixat apart com un rossec a les nostres disgresions.

An allí on pot oposar-se, aparentment amb més aventatge, la natural negació de l'intel·lecte, és al tractar la conveniència de rodejar al individu d'un ambient ço màximament possible.

Això de la comoditat té, naturalment, una aplicació general, aplicació que moltes vegades refugim perquè no deixa concretar, però que aquesta vegada acceptem i la fem ço més extensiva possible. Es a dir, aplicant el mot *comoditat* a tot allò que ho sigui, pertanyi a l'ordre que pertanyi.

Si nosaltres a conciència examinem un per un els elements que composen l'estat social, ens semblarà trobar individus que ni la més rudimentària preparació posseeixen per a gaudir de tot allò que per a fruïr-ne cal un major refinament i fins pot dir-se, en veritat, que n'hi ha que no tan sols ni la posseeixen, sinó que estan impossibilitats de posseïr-la per l'atrofiament de l'orgue productor de la força dinàmica i de la percepció.

Negar això fóra establir de fet una igualtat que, o bé acusaria l'existència de la hipòtesi inferior o bé negaria la base fonamental de la naturalesa, una cosa i altra difícils de creure. No obstant, ha sigut propalada tal cosa per quins més apartats volien estar-ne.

Però tot i acceptant com a cosa certa l'existència de l'entorpiment que significa la desigualtat de percepció, la determina l'ús i desús que l'individu pot fer de tota mena de mitjans posats al seu abast, no dóna això dret a negar an aquest mateix individu l'ocasió difícil, mai impossible, de que utilitzi allò que sens cap restricció li és donat.

Es precisament en l'actualitat la negació d'aquest dret, ço que fa persistir en l'errònia ètnica de classes. No ha d'ésser pas la societat la que ha de marcar al individu el grau de refinament que pot posseïr, sinó ell, que ell ha d'ésser qui el posi de manifest.

No és cap prova irrefutable aduir en contra de la màxima comoditat el lloc que un pugui ocupar en el concert del treball, car moltes vegades aquest és conseqüència d'apatia intel·lectual.

Concretant, direm que la lliure disposició de tot allò que avui pot constituir una enveja, palesaria qui està en condicions de gaudir-ne, i aleshores la classificació d'estaments no es faria pas per la quantitat de comoditats sinó per l'ús que d'allò se'n fes equivalent a establir la diferenciació d'intel·lectes, per nosaltres la única acceptable i possible.

MIQUEL D'ARNAU

L'entrada de l'any

—Bravíssim, xiquet!.. Ja veig que arribes ple de bones intencions

Mentre els moros són a la costa...

—Si no doneu la mà a la religió cristiana, estem perduts.

—La mà, *bueno*. Però els diners els necessitem per altra cosa.

ELS REIS

Quan era petit
als Reis jo adorava,
perquè em duien ells
regals... de quincalla.

* * *

D'ençà que sóc gran
els tinc molta ràbia
per no dur-me res;
i a més són la causa
(des que sóc casat
i que tinc nissaga)
que cad'any els Reis
em costen la plata
per a acontentar
la meva quitxalla...

. . . . . .

Els Reis? Tant-de-bo
se'n perdés la raça,
essent, com són, uns
escura-butxaques.

PEPET DEL CARRIL

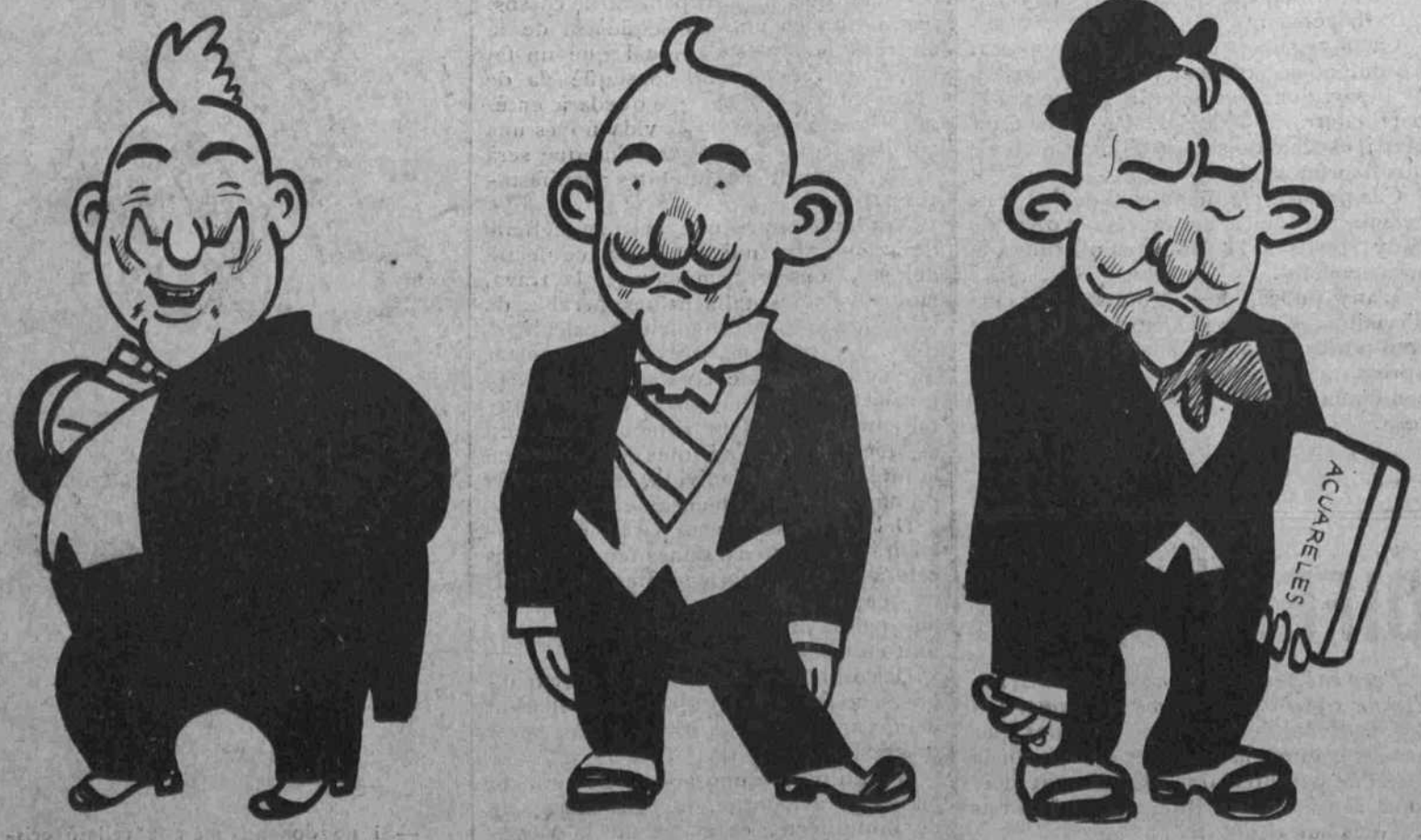
Els passaports

Alguns diaris d'Europa, han parlat darrerament de la necessitat d'abolir els passaports, que si en plena guerra s'explicaven, són avui un destorb i un trasto inútil. El manteniment del passaport priva actualment de viatjar a infinitat de persones. Les relacions de poble a poble es ressenten del formulisme burocràtic que és el passaport, perjudicial, ans que beneficiós, als interessos generals de les nacions.

Les raons que's donen per a mantenir el passaport són tantes, com variades. Valgui el dir que no n'hi ha cap de racional o de seriosa. La millor, és lo que'n diem una raó de peu de banc. Lo que en primer terme contribueix a mantenir el passaport, sembla ésser els interessos creats a l'ombra del mateix. L'autorització per a salvar les fronteres, suposa a hores d'ara una font d'ingressos per a determinades oficines, lo que és tant com dir que per a determinat personal. Mentre la vaca dongui, és difícil que s'avinguin a deixar el mugró els que mamen de la mateixa.

A dir la veritat, hi ha plantejats actualment assumptes bon xic més impor-

L'ANY NOU DE DON ANTONI

El comensa amb urc napoleònic... Vindran les desil·lusions... I acabará anant-se'n a pintar la cigonya

tants i urgents que aquest de la supressió dels passaports. Sà com llà, no hem de moure'ns del recó assenyalat per la casualitat al venir al món...

De bon grat renunciariem al goig de viatjar, per tal de poguer satisfer atencions més apremiants. Les dificultats nascudes del cost de la vida, la impossibilitat absoluta d'anar tirant, exigeixen la cura que's demana per l'assumpte dels passaports, d'un interès relatiu.

Una sola condició imposaríem nosaltres, per a sumar la nostra veu a la campanya que sembla iniciar-se a favor de la supressió dels passaports. Una clàusula senzilla i enraonada, que'ns permetem suposar aprovaria el llegidor.

Demanaríem que's suprimissin els passaports, després que els haguessin donat als xerrameques polítics, als funcionaris prevaricadors, als religiosos sense fe ni consciència, als falsos apòstols de la ciència, als pastetes literaris, als corruptors de consciències, als agabelladors de queviures, a l'exèrcit, en fi, de paràsits que viuen amb l'esquena dreta i són la desgràcia del país.

Si no serveixen els passaports per a llicenciar aquesta trepa, si no poden foragitar de casa aquesta ronya, què se'ns en dóna de l'abolició o el manteniment del passaport?

Primum vivere.

Dei, lo que convingui.

Sobre la qüestió dels submarins

UN VOT DE CALITAT

Reunits en assemblea
els delegats oficials
dels peixos de talla grossa
que viuen en tots els mars,
un daufí pren la paraula
i diu així: —Bons companys:
Com ja tots sabeu de sobra,
per lo molt que n'han parlat
els diaris, la Conferència
de Washington vé estudiant
l'assumpte dels submergibles,
amb l'objecte principal
de veure si hi ha manera
d'abolir-los. El debat
s'ha enredat tant, que alguns díes
els dignes representants
de les primeres potències
han estat a punt d'anar
com qui diu a bofetades.
Vist això, un dels més sensats
de la Junta, a fi i efecte
d'acabà aquell daltabaix,
ha tingut una pensada.
«Ja que el problema és de mar,
—ha dit consultem als peixos,
i que ells resolguin el cas».
I així ho han fet. Ahir vespre
vam rebre un «parte» xifrat,
en que se'ns dona l'encàrreg
de fallà el plet. Per lo tant,
amb el caràcter de tècnics,
l'Assemblea escollirà
vuit o dèu peixos ben savis,
els quals examinaran
la qüestió que se'ns consulta
i amb tota imparcialitat
redactaran un dictàmen
que posi fi a aquest sarau.
Us sembla bé?
—Sí, sí! ¡*Bravo!*...
—Doncs, a fer feina, que és tard.—

Immediatament es tria
la ponència, els designats
se'n van a sota una roca,
xiuxiuegen prop d'un quart
i, acabada la conversa,
un peix-espasa escuat
que fa cara de molt murri,
torna, seguit dels companys,
i, posant-se en mig del rotllo,
diu amb accent solemnial:
—Considerant els grans àpats
que'ns varen proporcionar
mentre va durar la guerra,
en virtut dels disbarats
que amb els barcos cometien,
i l'abundància de carn
que d'això se'n derivava,
els peixos, senyors del mar,
opinen que els submergibles
mereixen ser conservats
i posats en «exercici»
quatre o cinc mesos cada any.—

Una explossió d'entusiasme
ressona en l'immensitat:
fins hi ha peixos que aplaudeixen,
i això que no tenen mans!

C. GUMÀ

Notes de fora

Guissona.—Tenim el sentiment d'assabentar-los de la mort del conseqüent republicà i lliure pensador En Joan Farré i Huguet, víduo de Na Eulàlia Puig i Coll. El senyor Farré ha mort als setanta tres anys, i el seu enterrament ha sigut purament civil, tal com desitjà en vida

L'acte del sepeli fou lluidíssim, havent-hi concorregut moltíssimes persones de la localitat i una orquestra.

Tret d'uns quants cacics i altres tants xais de sagristia que encara creuen amb els *faldillotes*, pot dir-se que hi assistí el poble en massa.

Ressò

Ha arribat a les nostres orelles el ressò d'una temptativa que van a fer bona colla de cooperatives organitzades, amb arrels fermes, en els barris extrems.

Preveient la disputa d'interessos no gaire respectables, sapiguent-se que's belluguen una colla de individus de dubtosa història en el camp de la política ciutadana, amics nostres han resolt llençar-se a la brega per a dur al municipi barceloní persones d'agresolada honradesa, prestigioses, entre les quals descollen els senyors Salas Antón, doctor Raduà i Anglés.

Potser són les cooperatives les entitats més indicades, en l'actual situació de desballestament general per a substituir als cassinets, quasi sempre obedients mansois a la veu d'un cacic tarat.

El problema de les subsistències és avui d'una actualitat tan palesa, és tan mereixedor de la prioritat, reclama amb tanta justícia l'esforç dels que saben, poden i volen evitar la extenuació de la classe treballadora, que no fóra gens estrany conseguir una victòria, sobre tot en els barris obrers, més conscients, més educats, més gelosos de les seves prerrogatives econòmiques, democràtiques i ciutadanes.

C. I P.

REPICS

En aqueixos dies han obtingut un gros èxit teatral, a Barcelona, *Els pastorets Garrofa i Pallanga*.

Naturalment.

Com també tenen fama en la política.

Tots coneixem els èxits de *En Pallanga*, que no vui dir qui és.

I els triomfs de *En Garrofa*, que Déu me'n guard de nomenar-lo.

El *sanyort* Farguell, que havia vingut a passar uns dies a la ex pàtria seva (Catalunya), se n'ha entornat a Toledo on fa de governador.

A Toledo?

Ah!... Així's comprèn.

Es tan dols el *mazapán*.

En un article de fons que més que article literari sembla un caramel de goma, de tant ensucrat i tant enganxós, els de *La Veu* és dirigeixen a «determinats elements» demanant-los que tinguin «Disciplina i Cordura».

Els de *La Veu*, o no tenen memòria de lo que els passa a casa, o no tenen sentits, o toquen el violón.

Perquè, senyors, això es no saber distingir el moraduix de les altres herbetes.

Bon començament d'any!

Els indis han celebrat la entrada del 1922 amb una gran assemblea, en la qual han acordat fomentar l'agitació mahometana contra Anglaterra, fins i tant no els sigui donada la completa independència.

«Oh, tu, pueblo esclavo y viejo!
Contémplate en ese espejo!»

Pobre Oriol!

El rector de Sant Josep Oriol (temple en construcció) anuncia que s'han acabat els diners de la caixa i que, si algú no hi ajuda, s'hauran de sospendre les obres.

Només ens mancava aquesta fallida, després de la dels bancs!...

Ha mort, a Barcelona, el conseqüent republicà Joan Pujol i Vivé, coronel retirat i ex diputat provincial per aquesta ciutat.

La seva actuació política es distingí principalment aleshores de la famosa Solidaritat Catalana.

D. E. P.

Un periòdic acull el sensacional rumor.

Sembla que's prepara una altra hecatombe com aquella de l'any 74.

No recorden què va passar l'any 74?... Doncs que un general, En Pavia, va entrar al Congrés i a cops d'escombra expulsà del safareix a ministres i diputats.

Que se repita!... que riurem.

En Weyler ha escrit la carta als Reis, demanant-los-hi que li portin la dimissió del càrrec de Quefe de l'Estat Major Central.

Molt bé.

I de passada que li portin un traje de paisà nou, un barret i unes sabates.

Les coses, o fer-les bé, o no fer-les.

Divos.

Ja degueren veure que el gran tenor Hipòlit Lázaro, a l'arribar a Madrid, lo primer que va fer fou anar a visitar an En Cambó.

Es clar!... Són colegues.

Si no que l'un canta al «Real» i l'altre a Hisenda.

L'un dona el *do* de pit, i l'altre el *re* de caixa.

Sembla que determinades autoritats s'empenyen en que el Govern legalitzi els Sindicats lliures.

Això no serà mai portar la pau a les consciències obreres.

Lícit i legal el *Lliure*?... I doncs els altres?...

No haviem quedat en que els del lliure havien comès, també, execrables malifetes?

Pensin bé el que fan els senyors legisladors.

Lo que precisa aquí és llibertat, llibertat i llibertat

Fa pocs dies una cantinera que havia presenciat la desfeta de Monte-Arruit, feu la relació de tots aquells tràgics successos al ministre de la Guerra.

I diuen els diaris:

«La cantinera, llorando, estrechó la mano al ministro.»

I el ministre que no plorava?

És que no tenen tan cor com les cantineres els ministres?

L'única bromada de Ignocents que s'atreviren a fer els diaris madrilenys fou anunciar les probes d'un «meravellós para-caides» que s'havia d'ensejar a Madrid.

Es clar, ningú va picar l'am.

I no perquè vegessin l'innocentada, sinó perquè la gent va pensar que si el para-caigudes meravellós existís, En Maura ja l'hauria adquirit i fet servir.

Quan un home està de pega...

Un pobre infeliç contava la seva horrible desgràcia:

—Desesperat—diu—perquè no tenia cap cèntim i no havia tastat res des de feia tres dies, jo que sí, me'n vaig a l'escollera del Port i em tiro a l'aigua.

Un carrabiner que feia guàrdia allà a la vora, es llençà al mar i em pescà amb vida.

Doncs bé... an ell li varen donar 50 pessetes de premi, i a mi res.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Om, número 8

Dijous que vé dia 12 de gener, és posarà a la venda

ALMANAC de La Campana de Gràcia

Preu: 0'80 céntims